

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΑ'

Συνδρομή έτησια: 'Εν Ελλάδι φρ. 12, ή τη διαλογιστή φρ. 20 — Αι συνδροματικούς αρχοντας
από 1' Ιανουαρίου έκαστη. έτους και είναι έτησια. — Γραφείον Διευθ. Οδός Σταδίου 32.

2 Φεβρουαρίου 1886

ΚΟΛΟΜΒΑ

Διήγημα Προσπέρου Μεριμέ.
(Μετάφρασις Ν. Γ. Π.)

Θ'

Ο δὲ "Ορσος μετά τῆς ἀδελφῆς του κατ' ἄρχας μὲν ἔνεκα τῆς ταχύτητος τοῦ δρόμου τῶν ἵππων των ὀδοιπόρουν ἐν σιωπῇ· ἀλλ' ὅτε ἐν ἀποτόμοις ἀνωφερείαις ἡναγκάζοντο νὰ βραδύνωσι τὸ βῆμα, συνωμίλουν ὀλίγα τινὰ περὶ τῶν φίλων, ἀπὸ τῶν ὄποιων πρὸ μικροῦ ἔχωρισθησαν. Ή Κολόμβα ἐπήγειρε ἐνθουσιωδῶς τὸ κάλλος τῆς μις Νέειλ, τὴν ξαυθήν κόμην καὶ τὸ χαρίεν ἥθος αὐτῆς. Ἐπειτα ἥρωτα ἀν δ συνταγματάρχης ἡτο ὅσον ἐφάνετο πλούσιος ἀν ἡ μις Λυδία ἥτο μονογενῆς θυγάτηρ αὐτοῦ. «Φαίνεται ὅτι θὰ ἦναι, ἐλεγε, πολὺ καλὴ νύμφη. Ό πατέρης τῆς εἶναι φανερόν, ὅτι σᾶς ἀγαπᾷ πολὺ.» Καὶ ἐπειδὴ ὁ "Ορσος δὲν ἀπεκρίνετο, ἐξηκολούθει λέγουσα: «Η οἰκογένειά μας ἦτο ἄλλοτε πλουσία, καὶ εἶναι ἀκόμη ἀπὸ τὰς μάλιστα εὐνυπολήπτους τῆς νήσου. "Ολοι αὐτοὶ οἱ ἀρχοντες¹⁾ εἶναι νόθοις ἄλλοι εὐγενεῖς δὲν εἶναι, πλὴν τῶν δεκανέων, καὶ εἰςεύρεις, "Ορσο, ὅτι κατάγεσαι ἀπὸ τοὺς πρώτους δεκανεῖς τῆς νήσου. Εἰξεύρεις ὅτι ἡ οἰκογένειά μας ἔμενε πρῶτα πίσω ἀπὸ τὰ βουνά²⁾ καὶ ὅτι ἀπὸ τοὺς ἐμφύλιους πολέμους ἡναγκάσθη νὰ περάσῃ ἀπὸ αὐτὸ τὸ μέρος. "Αν ἡμην εἰς τὴν θέσιν σου, "Ορσο, δὲν θὰ ἐδυσκολευόμην νὰ ζητήσω εἰς γάμον τὴν μις Νέειλ ἀπὸ τὸν πατέρα της... (Ο "Ορσος ὑψώσει τοὺς ώμους.) "Απὸ τὴν προϊκά της θὰ ἡγόραζα τὰ δάση τῆς Φαλέσττας καὶ τὰ ἀμπέλια, ποῦ εἶναι κάτω ἀπὸ τὰ κτήματά μας. θὰ ἔκπιζα ἐν ὥραιον σπίτι μὲ λίθους πελεκητούς, καὶ θὰ ἐπρόσθετα ἀκόμη ἐν ἄλλο πάτωμα εἰς τὸν παλαιὸν πύργον, ὅπου δ Σαμπουκούτσιος ἐσκότωσε τόσους Σαρακηνοὺς εἰς τὸν

¹⁾ "Αρχοντες (signori) καλούνται οἱ ἀπόγονοι τῶν τιμαριώτικῶν οἰκογενειῶν τῆς Κορσικῆς. Αἱ οἰκογένειαι τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν δεκανέων ἐρίζουσι περὶ εὐγενείας.

²⁾ "Ητοι πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος. "Η ἔννοια τῆς συντετάχτης ταῦτης φράσεως di là dei monti παραλλάσσεται, ἀναλόγως τῆς θέσεως, ἐν ἡ εὐρίσκεται ὁ ὄμιλον. "Η Κορσικὴ διατέμενεται ὑπὸ σειρᾶς ὄρέων ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον.

καιρὸν τοῦ Ἐρρίκου, τοῦ ὥραιον Δεσπότου⁴⁾

— Κολόμβα, εἶσαι τρελλή, ἀπεκρίνετο ὁ "Ορσος κεντῶν τὸν ἵππον του.

— Εἶσαι ἄνδρας "Ορσο" Αντώνη καὶ εἰξεύρεις βέβαια καλλίτερα ἀπὸ μίαν γυναικα τί πρέπει νὰ κάμης. 'Αλλ' θήελα νὰ εἰξεύρα ὡς τί ἀντίρρησιν τάχα θὰ εἴχεν ὁ "Αγγλος ἐκεῖνος κατὰ τοῦ συνοικείου αὐτοῦ. 'Υπάρχουν δεκανεῖς εἰς τὴν Αγγλίαν; . . .

Οὕτω συνδιαλεγόμενοι, ὁ ἀδελφός καὶ ἡ ἀδελφὴ ἔφθασαν μετὰ μακροτάτην πορείαν εἰς χωρίδιόν τι, οὐ μακρὰν τοῦ Βοκονιάνου, ὅπου παρέμειναν ἵνα δειπνήσωσι καὶ διανυκτερεύσωσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ φίλου των οἰκογενειακοῦ. Ἐγένοντο δ' ἐν αὐτῇ δεκτοὶ μετὰ τῆς φιλοξένου προθυμίας, ἢν μόνοι οἱ λαβόντες πεῖραν ταύτης δύνανται νὰ ἐκτιμήσωσι. Τὴν ἐπαύριον δι φιλοξενήσας αὐτούς, δόστις ἥτο καὶ σύντεκνος τῆς δεσποσύνης Δέλλα Ρέββια, τοὺς συνώδευσε μέχρις ἀποστάσεως μιᾶς λεύγης ἀπὸ τῆς κατοικίας του.

«Βλέπετε ἐκεῖνα τὰ δάση καὶ τὰ μακίς, εἰπε πρὸς τὸν "Ορσον, ἀποχαιρετίζων αὐτόν· ὅποιος κάμηρ συμφοράν ἡμπορεῖ νὰ ζήσῃ εἰς αὐτὰ ἐν ἡσυχίᾳ δέκα χρόνια, χωρὶς νὰ τὸν εὑρωστὶ ποτὲ χωροφύλακες ἢ στρατιωτικὰ ἀποσπάσματα. Τὰ δάση αὐτὰ συνορεύουσι μὲ τὸ μεγάλον δάσος τῆς Βιτσαβόνας, καὶ ὅταν ἔχῃ κάνεις φίλους εἰς τὸ Βοκονιάνον ἢ εἰς τὰ περιχώρα, δὲν θὰ τοῦ λείψῃ ποτὲ τίποτε. Ωραίον τουφέκι ἔχετε, καὶ θὰ τραβήξεις μακράν! Παναγία μου σῶσαι! Τί μεγάλη σφαῖρα δόσου χωρεῖ! Μὲ αὐτὸ ἡμπορεῖ κάνεις νὰ σκοτώσῃ ἀγρίμια πολὺ χειρότερα ἀπὸ ἀγριογούρουνα!»

Ο "Ορσος ἀπεκρίθη ἀποτόμως, ὅτι τὸ τουφέκιόν του ἦτο ἀγγιλικὸν καὶ ἐξηκόντιζε τὰ σφαιρίδια μακράν. Ασπασθέντες δὲ ἀλλήλους, ἔχωρισθησαν καὶ ἐξηκολούθησαν τὴν πορείαν αὐτῶν.

⁴⁾ Βλ. Filippini B. Β'. "Ο κόμης Arrigo bel Misse σε ἀπέθανε περὶ τὸ ἔτος 1000. Λέγεται ὅτι: κατὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἡκούσθη φωνὴ ἐναέριος, φάλλουσα τὸν ἐπόμενον χρησμόν:

È morto il conte Arrigo bel Misse
e Corsica sarà di male in peggio.

("Απέθανεν ὁ κόμης Ἐρρίκος, ὁ εὔμορφος δεσπότης καὶ ἡ Κορσικὴ ἀπὸ κακὸν θὰ πέσῃ εἰς χειρότερον.)

Οι ήμέτεροι όδοιπόροι έπλησσαν, ήδη εἰς τὴν Πετρανέραν, ότε εἰς τὸ στόμα φάραγγός τινος, δι' ἣς ἔμελλον νὰ διέλθωσι, διεῖδον ἐπτὰ ἡ ὄκτω ἄνδρας, ὧπλισμένους διὰ τουφεκίων, ὃν ἄλλοι μὲν ἐκάθηντο ἐπὶ λίθων, ἄλλοι δ' ἦσαν κατακελιμένοι ἐπὶ τῆς χλόης, καὶ ἄλλοι ὅρθιοι ἐπεσκόπουν τὴν ὁδόν· οἱ ἵπποι τῶν ἔβοσκον ἐκεῖ που πλησίον.

Ἡ Κολόμβα τοὺς παρετήρησεν ἐπὶ μικρὸν διὰ τηλεσκοπίου, ὅπερ ἐξήγαγεν ἐκ μεγάλου δερματίνου θυλάκου, τοῦ ἀπαραίτητου συμπληρώματος τῆς σκευῆς τοῦ ὄδοιποροῦντος Κορσικανοῦ.

«Εἴν· οἱ ιδικοὶ μας! ἀνεφώνησε περιχαρής. Ο Πιερούτσιος ἔκαμε σωστὰ ὅσα τοῦ παρήγειλα.

— Ποιοι ιδικοὶ μας; ἡρώτησεν δὲ "Ορσος,

— Οι βοσκοὶ μας, ἀπεκρίθη ἑκείνη. Προχθὲς τὸ βράδυ ἔστειλα ἐμπρὸς τὸν Πιερούτσιο νὰ μαζεύσῃ τὰ παλληκάρια αὐτά, διὰ γὰρ σὲ συνοδεύουν ἔως εἰς τὸ σπίτι σου. Δὲν εἶναι πρέπον νὰ ἐμβῆς εἰς Πετρανέραν χωρὶς ἀκολουθίαν, καὶ θὰ εἰξεύρης βέβαια, ὅτι οἱ Βαρρικίνη εἶναι ἄξιοι νὰ κάμωσι τὰ πάντα.

— Κολόμβα, εἶπεν δὲ "Ορσος αὐστηρῶς, πολλάκις σὲ παρεκάλεσα νὰ μὴ μοῦ κάμης ποτὲ πλέον λόγον μήτε περὶ τῶν Βαρρικίνη, μήτε περὶ τῶν ἀτόπων ὑποψιῶν σου. Δὲν ἔνεκα πρέπον νὰ ἐμβῆς εἰς τὴν κατοικίαν μου μὲ τοιαύτην συνοδίαν. Καὶ μοῦ κακοφαίνεται παραπολὺ ὅτι τοὺς ἐσύναξες χωρὶς νὰ τὸ εἰξεύρω.

— Ἀδελφέ μου, ἐλησμόνησες τὸν τόπον σου. Ἐγὼ ὅμως ἔχω χρέος νὰ σὲ προφυλάττω, διάκις ἐκτίθεσαι εἰς κύνδυνον ἔνεκα τῆς ἀπερισκεψίας σου. "Ἐπρεπε νὰ κάμω δὲ τι ἔκαμα."

Κατ' ἑκείνην τὴν στιγμὴν οἱ βοσκοὶ ιδόντες αὐτούς, ἐπέβησαν μετὰ σπουδῆς τῶν ἵππων τῶν καὶ κατῆλθον καλιτάζοντες ἵνα τοὺς προϋπαντήσωσι.

«Ζήτω δὲ "Ορσ" Ἀντώνης! ἀνεφώνησε ὁ ωμαλός λευκογένειος γέρων, φορῶν καὶ κατὰ τὴν ὥραν ἑκείνην τοῦ καύσωνος χλαῖναν κορδυλωτὴν ἐκ μαλλίνου κορσικανικοῦ ὑφάσματος, πυκνοτέρου καὶ αὐτοῦ τοῦ δέρματος τῶν αἰγῶν. Εἶναι ἴδιος ἀπαράλακτος δὲ πατέρας του, ὑψηλότερος ὅμως καὶ δυνατώτερος. Τὶ ὡραῖον τουφέκι! θὰ κάμη κρότον αὐτὸ τὸ τουφέκι, "Ορσ" Ἀντώνη.

— Ζήτω δὲ "Ορσ" Ἀντώνης! ἐπανέλαβον ὅμοι καὶ οἱ λοιποὶ ποιμένες. Ἀμμὴ τὸ εἰξεύραμεν ἡμεῖς πῶς θὰ γυρίσῃ τέλος πάντων!

— Σα! "Ορσ" Ἀντώνη, εἶπε καὶ εἰς ὑψηλόσωμος παλληκαρᾶς, κεραμιδόχρουν ἔχων ὄψιν, τί χαρὰ ὅπου θὰ εἴχε δὲ πατέρας σας, ἀν ἐζούσε διὰ νὰ σᾶς καλοδεχθῇ! Καὶ δὲν θὰ ἐπάθαινε τίποτα, ἀν ἥθελε νὰ μὲ πιστεύσῃ, ἀν μ' ἀφινε ἐμὲ νὰ τελειώσω τὴ δουλειὰ τοῦ Γκιούδικε... . Ἀλλὰ δὲν μ' ἐπίστευσεν δὲ μακαρίτης! Τώρα ὅμως εἰξεύ-

ρει καλὰ πῶς ὅσα τοῦ ἔλεγα ἦσαν σωστά.

— *Εννοια σου! υπολαβών εἰπεν δὲ γέρων, καὶ δὲ Γκιούδικε δὲν θὰ χάσῃ τίποτε που ἐπερίμενε τόσον καιρόν.

— Ζήτω δὲ "Ορσ" Ἀντώνης! Καὶ δωδεκάς πυροβολισμῶν ἐπεσφράγισε τὴν ἐπευφημίαν ταύτην.

Ο "Ορσος ἀδημονῶν εύρισκετο ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δρίλου ἑκείνου τῶν ἐφίππων ἀνδρῶν, οἵτινες ἐλάλουν ταύτοχρόνως πάντες καὶ συνωθοῦντο ὅπως τῷ θλιψώσι τὴν δεξιάν· ἐπὶ ἴκανην δὲ ὥραν δὲν κατώρθουν νὰ τοῖς διμιλήσῃ, μέχρις ὅτου ἀναλαβῶν τὸ παράστημα καὶ τὸ θῆσος, ὅπερ εἰχεν, ὅτε ἐπιθεωρῶν τὴν διμοιρίαν του ἥλεγχε τοὺς ἄνδρας ἢ ἐτιμώρει αὐτοὺς διὰ περιορισμοῦ καὶ κρατήσεως:

«Φίλοι μου, εἶπε, σᾶς εὔχαριστῷ διὰ τὴν ἀγάπην, ὅπου μοῦ δεικνύετε, καὶ διὰ τὴν ἀγάπην ὅπου εἴχετε πρὸς τὸν πατέρα μου. 'Αλλ' ἐννοῶ καὶ θέλω νὰ μὴ μὲ συμβουλεύῃ κάνεις ἀπὸ σᾶς. Εἰξεύρω τί πρέπει νὰ πράξω.

— Καλὰ λέγει! καλὰ λέγει! ἀνεκραύγασαν οἱ ποιμένες. Νὰ εἰξεύρετε πῶς εἴμεθα ὅλοι εἰς τὴν διάθεσίν σας.

— Τὸ εἰξεύρω, καὶ σᾶς εὔχαριστῷ. 'Αλλὰ τώρα δὲν ἔχω χρείαν ἀπὸ κάνενα, καὶ τὸ σπίτι μου δὲν κινδυνεύει. Ἐμπρὸς λοιπόν, μεταβολή! καὶ πηγαίνετε εἰς τὰ γίδια σας. Εἰξεύρω τὸν δρόμον τῆς Πετρανέρας καὶ δὲν ἔχω ἀνάγκην ἀπὸ δῆμηγούς.

— Μὴ φοβεῖσθε τίποτε, "Ορσ" Ἀντώνη, εἶπεν δὲ γέρων· αὐτοὶ δὲν θὰ τολμήσουν νὰ φανοῦν πουθενά σήμερα. 'Ο ποντικός χώνεται 'ς τὴν τρύπα του 'σὰν γυρίζῃ δὲ γάτος.

— Γάτος νὰ γένης, γεροκολασμένε! εἶπεν δὲ "Ορσος. Πῶς σὲ λέγουν;

— Πῶς! δὲν μὲ γνωρίζεις ἐμένα, "Ορσ" Ἀντώνη; ἐμένα ποῦ τόσας φοράς σ' ἔφερα 'πισοκάπουλα 'ς τὸ δαγκωγιάρικο μουλάρι μου; Εἴξεχασες τὸν Πᾶδο Γρίφο; τὸν πιστόν σας τὸν βοσκόν, ποῦ γιὰ τοὺς Δέλλα Ρέβεια 'μπορεῖ καὶ 'ς τὴ φωτιὰ νὰ πέσῃ. "Ενα λόγον φθάνει νὰ εἰπῆς, καὶ σὰν βροτήξῃ τὸ βαρόν τουφέκι σου, αὐτὸ τὸ παλληκαριούφύλι πεῦ βλέπεις, ποῦ εἶναι γέρικο σὰν τὸν ἀφέντη του, δὲν θὰ βουβαθῇ. Νὰ μὲ θυμηθῆς, "Ορσ" Ἀντώνη!

— Πολὺ καλά, πολὺ καλά· ἀλλὰ νὰ πάρουν δύοις οἱ διαβόλοι! 'πηγαίνετε 'ς τὴ δουλειά σας, καὶ ἀφῆτε μας νὰ τραβήξωμεν ἥσυχοι τὸν δρόμον μας.

Οι ποιμένες ἔφυγον ἐπὶ τέλους, κατευθυνθέντες δρομαῖοι πρὸς τὸ χωρίον· ἀλλ' ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐστεκαν ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων τῆς δόδου, καὶ παρετήρουν μὴ ὑπῆρχε που ἐνέδρα, πάντοτε δὲν ἥσαν πλησίον τοῦ "Ορσο" καὶ τῆς ἀδελφῆς του, δ-

πως δυνηθώσι νὰ δράμωσιν ἐν ἀνάγκῃ εἰς βοήθειάν των. Καὶ δὲ Πέλος Γρίφος ἔλεγε πρὸς τοὺς συντρόφους του: «Καταλαβαίνω ποῦ τραβάει, καταλαβαίνω. Λόγια αὐτὸς δὲν ἔχειρι, ἔκεινο ποῦ θέλει νὰ κάμη, τὸ κάμνει. Αὐτόφους δὲ πατέρας του! Ἔννοια σου, λέγε όσο θέλεις πῶς δὲν τὰ ἔχεις μὲ κάνενα! Ἐκαμες τάγματα εἰς τὴν ἀγίαν Ἀρνή.⁴⁾» Εὗγέ σου. Ἐγὼ δῆμος γιὰ ἔνα σύκο νὰ μοῦ τὸ ἔδιναν, δὲν τὸ ἔπαιρνα τὸ δέρμα τοῦ δημάρχου. Εἰς ἔνα μῆνα δὲν θὰ ἴναι καλὸ οὔτε γιὰ νὰ τὸ κάμης ἀσκί.»

Οὕτω δὲ προπορευομένων τῶν ποιμένων, ὡς προσκόπων, δὲ πάρογον τῶν Δέλλα Ρέββια ἔφθασεν εἰς τὸ χωρίον του καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν παλαιὸν πύργον τῶν προπατόρων του δεκανέων. Οἱ βέβιαινικοί, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐστερημένοι ἀρχῆγοι, προϋπήντησαν αὐτὸν ἀθρόοι, οἱ δὲ κατοικοὶ τοῦ χωρίου, οἱ εἰς οὐδετέραν τεταγμένοι μερίδαι, ἵσταντο πάντες ἐπὶ τῶν κατωφλίων τῶν θυρῶν των, ὅπως ἴδωσιν αὐτὸν κατὰ τὴν διάβασίν του. Οἱ δὲ Βαρρικινικοί ἔμενον κεκλεισμένοι ἐντὸς τῶν οἰκιῶν των, καὶ ἐκύπταζαν ἀπὸ τὰς χαραγμάδας τῶν παραθυροφύλλων.

Ἡ Πετρανέρα, ὡς πάντα τὰ χωρία ἐν Κορσικῇ, εἶναι κάκιστα ἔρρυμοτομημένη, διότι ἡ μόνη κανονικὴ ὅδὸς εύρισκεται ἐν Καργέζε, τῇ ὑπὸ τοῦ κ. Μαρμπέκ κτισθείσῃ κώμη. Αἱ οἰκίαι ἀτάκτως καὶ ἄνευ τῆς ἐλαχίστης εὐθυγραμμίας διεσπαρμέναι, εἰσὶν ἐκτισμέναι ἐπὶ στενοῦ ἐπιπέδου χώρου, ἢ μᾶλλον διαζώματος τοῦ ὄρους. Κατὰ τὸ κέντρον τοῦ χωρίου φυεται μεγάλη δρῦς, πλησίον δὲ ταύτης ὑπάρχει ἀρδάνιον ἐκ γρανίτου λίθου εἰς τὸ δόποιον χύνεται διὰ ξυλίνων σωλήνων διοιχετεύμενον τὸ ὄδωρ παρακειμένης κρήνης. Τὸ κοινωφελὲς τοῦτο κτίσμα ἐγένετο κοινῇ δαπάνῃ τῶν Δέλλα Ρέββια καὶ τῶν Βαρρικίνη μή τις δῆμος πλανηθεὶς ὑποθέσῃ, διότι εἶναι τοῦτο μαρτύριον τῆς ἐξαλοις χρόνοις δύμονοίς τῶν δύο οἰκογενειῶν⁴⁾ ἀπὸ ἐναντίκας εἶναι ἔργον τῆς ἀντιζηλίας αὐτῶν. Πέμψαντός ποτε τοῦ συνταγματάρχου Δέλλα Ρέββια εἰς τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τοῦ δήμου του μικρὸν χρηματικὸν ποσόν, ἵνα χρησιμεύσῃ εἰς κατασκευὴν κρήνης, δὲ δικηγόρος Βαρρικίνης προσήνεγκεν ἀμέσως ἵσον ποσόν· καὶ ἐκ τῆς ἀμιλλῆς τῶν ἀντιπάλων πρὸς γενναιοδωρίαν ὥφελήθη ἡ Πετρανέρα, πορισθεῖσα ὄδωρ ἀφθονον. Περὶ τὴν δρῦν καὶ τὴν κρήνην μένει χῶρος κενός, διὸ καλοῦσι πλατεῖαν καὶ ὅπου συναθροίζονται τὴν ἐσπέραν οἱ ἀργοί. Ἔνιοτε χαρτοπαικτοῦσι καὶ ἀπαξὲ τοῦ ἐνικαυτοῦ, κατὰ τὰς ἀπόκρεως, στήνουσιν ἐκεῖ χορόν. Τὰ δύο ἀντίθετα ἀκρα τῆς πλατείας κατέχουσιν οἰκοδομήματα ὑψηλὰ καὶ στενὰ μᾶλλον, ἐκτισμένα διὰ γρανίτου καὶ σχιστολίθου.

⁴⁾ Τὸ ὄνομα τῆς ἀγίας Ἀρνῆς (Nega) δὲν εύρισκεται ἐν τῷ ἡμερολόγῳ. Κάμνω τάγμα εἰς τὴν ἀγίαν Ἀρνήν σημαίνει ἀρνοῦμαι πάντα ἐκ προθέσεως.

Εἰσὶ δὲ ταῦτα οἱ ἔχθρικοι πύργοι τῶν Δέλλα Ρέββια καὶ τῶν Βαρρικίνη· ἀμφότεροι ἔχουσι τὸ αὐτὸ σχέδιον, τὸ αὐτὸ ὑψός, καὶ ἐκ τούτων καταδέκνυται, διτὶ ἡ ἀντιζηλία τῶν δύο οἰκογενειῶν διετηρήθη πάντοτε ἀμείωτος, σύστης ἀμφιρρεποῦς τῆς τύχης.

Εἶναι τοσὶς ἀναγκῶν νὰ εἴη γήσωμεν τὶ σημαίνει ἡ λέξις πύργος. Οἱ πύργοι εἶναι τετράγωνον οἰκοδόμημα, ἔχον ὑψός τεσσαράκοντα περίπου ποδῶν ἀλλαχοῦ τοιαῦτα οἰκοδομήματα θὰ ώνομάζοντο ἀπλούστερον περιστερεῶνες. Ἡ στενὴ θύρα αὐτοῦ κεῖται ὑψηλά, ὄκτω πόδας ἀνω τοῦ ἐδάφους καὶ ἀνέρχονται εἰς αὐτὴν διὰ κλίμακος ὄρθιας. Ὑπεράνω τῆς θύρας ὑπάρχει παράθυρον συνεχόμενον μετ' ἔξωστου, οὗ τὸ ἐδάφος ἔχει ὄπας, ὡς τουφεκήθρας, δι' ὧν εἶναι εὔκολος δὲ φόνος παντὸς δυσταρέστου ἐπισκέπτου. Μεταξὺ τοῦ παραθύρου καὶ τῆς θύρας φαίνονται δύο θυρεοί, ἔχοντες ἀτεχνα ἀνάγλυφα· δὲ μὲν ἔφερεν ἄλλοτε τὸν Γενουήνιον σταυρόν, ὃν νῦν κατακόπεντα ὑπὸ τῆς σφύρας μόλις οἱ ἀρχαιολόγοι δύνανται νὰ ἀναγνωρίσωσιν· ἐν δὲ τῷ ἐτέρῳ θυρεῷ εἰσὶν ἀναγγεγλυμμένα τὰ οἰκόσημα τοῦ κτήτορος τοῦ πύργου. Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς παραστάσεως πρόσθεις ἔχην τινὰ σφαιρῶν ἐπὶ τῶν θυρῶν καὶ τῶν ἀρμοστήρων τοῦ παραθύρου, καὶ δύνασαι νὰ φαντασθῆται διοπιά τινα εἶναι τὰ μεσαιωνικὰ ἐνδιαιτήματα τῶν εὐπατριδῶν τῆς Κορσικῆς. Ἐλησμόνησα νὰ εἴπω, διτὶ τὰ πρὸς κατοικίαν οἰκοδομήματα κεῖνται πλησίον τοῦ πύργου καὶ πολλάκις συνέχονται μετὰ τούτου διὰ σκεπαστῶν διαδρόμων.

Οἱ πύργοι καὶ ἡ κατοικία τοῦ Δέλλα Ρέββια κατέχουσι τὸ βόρειον μέρος τῆς πλατείας τῆς Πετρανέρας, δὲ δὲ πύργος καὶ ἡ οἰκία τῶν Βαρρικίνη τὸ νότιον. Απὸ τοῦ βορείου πύργου μέχρι τῆς κρήνης εἶναι δὲ χῶρος τοῦ περιπάτου τῶν Δέλλα Ρέββια, δὲ τῶν Βαρρικίνη εἶναι εἰς τὸ ἄλλο μέρος. Μετὰ τὴν κηδείαν τῆς συζύγου τοῦ συνταγματάρχου οὐδεὶς ποτε τῶν Δέλλα Ρέββια ἢ τῶν Βαρρικίνη ἐπάτησεν εἰς τὸ μέρος τῆς πλατείας, τὸ μὴ ἀνηκόν κατὰ σιωπηρὸν σύμβασιν εἰς τὴν οἰκογένειά του. «Οπως ἀποφύγῃ τὸν γύρον δὲ Ὁρσος ἐπροχώρησε πρὸς τὸ ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας τοῦ δημάρχου μέρος, διτὲ ἡ ἀδελφὴ τοῦ τὸν κατέστησε προσεκτικὸν καὶ τὸν παρώτρυνε νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν οἰκίαν του διὰ τίνος ἀγυιᾶς, χωρὶς νὰ διέλθωσιν ἀπὸ τὴν πλατεῖαν.

«Καὶ πρὸς τί νὰ κάμωμεν τὸν κόπον; εἰπεν δὲ Ὅρσος· μήπως ἡ πλατεῖα δὲν εἶναι κοινὴ εἰς ὅλους;» Καὶ ἐκέντησε τὸν ἵππον του.

«Γενναία καρδία! διενεργήθη ἡ Κολόμβα. Πάτερ μου, θὰ ἐκδικηθῆς!»

«Οτε ἔφθασαν εἰς τὴν πλατεῖαν, ἡ Κολόμβα παρενέθη μεταξὺ τῆς οἰκίας τοῦ Βαρρικίνη καὶ τοῦ ἀδελφοῦ της, τὰ βλέμματα προσηλωμένα

ἔχουσα διαιρκῶς εἰς τὰ παράθυρα τῶν ἔχθρῶν. Παρετήρησε δὲ ὅτι ἔφραξαν ταῦτα πρὸ μικροῦ, καὶ ὅτι ἀφῆκαν καὶ τὰς λεγομένας archere. Εἶναι δ' αὐταὶ ὥπαι στεναῖ, ὡς πολεμήστραι, ἀφειμέναι μεταξὺ τῶν χονδρῶν χαράκων, δι' ὧν φράσσεται τὸ κάτω μέρος τοῦ παραθύρου. Οἱ φοβούμενοι ἐπίθεσιν ἔχθρων ὄχυροῦνται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὃστε προφυλασσόμενοι ὑπὸ τῶν χαράκων δύνανται νὰ πυροβολῶσιν ἀσφαλῶς κατὰ τῶν ἐπιτιθεμένων.

«Οἱ ἄνανδροι! εἶπεν ἡ Κολόμβα. Κύτταξε, ἀδελφέ μου, ἀπὸ τώρα ἥρχισαν νὰ προφυλάττωνται ἔφραξαν τὰ παραθύρα! ἀλλὰ θὰ ἀναγκασθοῦν νὰ ἔβγουν ἔξω καποτε!»

Ἡ διάβασις τοῦ "Ορσοῦ ἀπὸ τὸ νότιον μέρος τῆς πλατείας ἐνεποίησεν ἐν Πετρανέρῳ μεγίστην αἰσθησιν καὶ ἐθεωρήθη ὡς ἐνδειξις τόλμης μικρὸν ἀπεχόυσης τῆς θρασύτητος. Ἰδίως παρέσχεν ἀφορμὴν ἀπεράντων σχολίων εἰς τοὺς ἀδιαφόρους, ὅτε συνυθροίσθησαν τὴν ἐσπέραν περὶ τὴν δρῦν. «Τὸ καλὸν εἶναι, ἔλεγον, ποῦ δὲν εἴχαν ἀκόμη γυρίση τὰ παιδιά τοῦ Βαρρικίνη ἀυτοὶ δὲν δομοιάζουν τοῦ δικηγόρου, δὲν τὰ βαστοῦν αὐτά, καὶ ἵσως δὲν θὰ ἀφίναν τὴν ἔχθρον των νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ μέρος τὸ ιδικόν των, χωρὶς νὰ πληρώσῃ ἀκριβή τὴν προσβολὴν ποῦ τους ἔκαμε. —Νὰ μοῦ θυμάσαι αὐτὸ ποῦ θά σου εἰπῶ, γείτονα, εἶπε γέρων τις, θεωρούμενος ὡς τὸ μαντεῖον τοῦ χωρίου. Παρετήρησα σήμερον τὸ πρόσωπον τῆς Κολόμβας, καὶ κάτι ἔχει 'ς τὸ κεφάλι της. Μου φάίνεται πῶς βρωμῷ μπαρούτι. Πολὺς καιρὸς δὲν θὰ περάσῃ καὶ τὸ κρέας θὰ φθηνήῃ εἰς τὴν Πετρανέρα.»

I.

Χωρισθεὶς ἐν ἡλικίᾳ ἀπαλῇ ἀπὸ τοῦ πατρός του, δ' "Ορσος δὲν ἐπρόθυσε νὰ τὸν γνωρίσῃ. Δεκαπενταέτης ἀπελθὼν τῆς Πετρανέρας, σπουδάση ἐν Πίσηη, κατετάχθη εἰτα εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν καθ' ὃν χρόνον δ' Γίλφουκιος ἡγαγίζετο ἀνά τὴν Εὐρώπην ὑπὸ τοὺς ἀετοὺς τοῦ αὐτοκράτορος. Σπανιώτατα εἰδεν αὐτὸν δ' "Ορσος ἐν τῇ ἡπειρωτικῇ Εὐρώπῃ καὶ μόλις ἐν ἔτει 1815 ἔτυχε νὰ ὑπηρετήσῃ ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ πατρός του διοικουμένῳ συντάγματι. 'Αλλ' δ' συνταγματάρχης, ἀμείλικτος ὥν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἐφέρετο πρὸς τὸν οἰκόν του ἀπαραλλάκτως ὡς καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους νέους ὑπολοχαγούς, δ' ἐστιν αὐστηρότατα. Διτταὶ ἦσαν αἱ περὶ αὐτοῦ ἀναμυνήσεις τοῦ "Ορσοῦ. Τὸν ἐνθυμεῖτο ἐν Πετρανέρῳ, δὲ τῷ παρέδιδε τὴν σπάθην του, ἡ ἐπανερχόμενος ἐκ τῆς θήρας τῷ ἐπέτρεψε νὰ ἀδειάζῃ τὸ τουφέκιόν του, ἡ ὅτε νήπιον ἀκόμη τὸν ἐκάθισε κατὰ πρώτην φορὰν παρὰ τὴν οἰκογενειακὴν τράπεζαν. Ἐνθυμεῖτο πάλιν τὸν συνταγματάρχην Δέλλα Ρέθηια ἐπιβάλλοντα αὐτῷ περιορισμὸν δι' ἀσήμαντα παραπτώματα, καὶ προσφωνοῦντα αὐτὸν πάν-

τοτε ὑπολοχαγὸν Δέλλα Ρέθηια: «Ὑπολοχαγὲ Δέλλα Ρέθηια, δὲν εἶσαι εἰς τὴν κανονικὴν πρὸς μάχην θέσιν, τρήμερον περιορισμόν. —Οἱ ἀκροβολισταὶ σου ἐτάχθησαν πέντε μέτρα ὅπισθεν τῆς ἐν τῇ ἐφεδρείᾳ θέσεως των, πέντε ἡμερῶν κράτησιν. —Δὲν φορεῖς τὸ λοφεῖόν σου, ὅπτω ἡμερῶν κράτησιν.» "Απαξ μόνον παρὰ τοὺς Τέσσαρας Βραχίονας τῷ εἶπεν: «Εὔγε, Ὅρσο, ἀλλὰ φρόνιμα.» 'Αλλ' αἱ ἀναμυνήσεις, ἀς ἀνεκάλει εἰς τὴν διάνοιαν του ἡ Πετρανέρα, ἦσαν παντελῶς διάφοροι. Βλέπων τοὺς τόπους, τοὺς διόποις ἔγνωρισε κατὰ τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν, τὰ ἐπιπλα, τὰ ὥποια ἔχρησίμευσαν ἄλλοτε εἰς τὴν μητέρα του, ἡν ἔγκαρδίως ἡγάπα, ἡσθάνετο ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ γλυκείας καὶ ἀλγεινᾶς ἄμα συγκινήσεις· ἐπειτα διέβλεπε ζοφερὸν τὸ μέλλον του, ἡ ἀδελφή του παρεῖχεν αὐτῷ ἀόριστον τινὰ φόρον, ἀλλὰ πρὸ πάντων διελογίζετο ὅτι ἡ μίς Νέβιλ ἔμελλε μετ' ὅλιγον νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν κατοικίαν του, ἥτις καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἰδιον ἐφαίνεντο μικρά, πενιχρά, καὶ ἀκαταλληλοτάτη εἰς ὑποδόχην ξένων εἰθισμένων εἰς τὴν μεγαλόπρεπειαν, καὶ ὅτι τούτου ἔνεκα θὰ τὸν κατεφόρονται πάντες οἱ τοιούτοι διαλογισμοὶ ἀνακυκώμενοι ἐν τῇ διανοίᾳ του τὸν ἔζαλιζον καὶ πολλὴν ἀθυμίαν ἐνέπνεον εἰς αὐτόν.

Παρατείντος τοῦ δείπνου ἐκάθησεν ἐν μεγάλῃ δρυΐνῃ παλαιῇ ἔδρᾳ, τῇ τιμητικῇ ἔδρᾳ τοῦ οἰκοδεσπότου, ἐν ἡ ἄλλοτε ἐκάθητο δ' πατήρ του, καὶ ἐμειδίασεν ἴδων, ὅτι ἡ Κολόμβα ἐδίσταζε νὰ παρακαθήσῃ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν τράπεζαν. Ήχαριστήθη ὅμως καὶ διότι ἐτήρησεν ἄκρων σιωπὴν κατὰ τὸ δεῖπνον καὶ διότι ταχέως μετὰ τοῦτο ἀπεχώρησεν ἡ Κολόμβα, ἐπειδὴ ἡτο σφόδρα συγκεκινημένος καὶ ἡσθάνετο, ὅτι δυσκολώτατα θὰ ὑπέμενε τὰς ἐφόδους, ἀς ἀναμφιβόλως ἐμελέτα ἐκείνη κατ' αὐτοῦ. 'Αλλ' ἡ Κολόμβα προσείχε μὴ βαρύνῃ αὐτὸν ὑπὲρ τὸ δέον, καὶ τῷ ἔδιδε καιρὸν νὰ συνέλθῃ εἰς εαυτόν. Στριξας τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς χειρὸς ἐμεινεν ἐπὶ πολὺ ἀκίνητος, ἀναπολῶν τὰ συμβάντα αὐτῷ κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαπενθημερίαν. "Ἐβλεπε μετὰ τρόμου τι πάντες προσεδόκων παρ' αὐτοῦ νὰ πράξῃ κατὰ τῶν Βαρρικίνη, καὶ διεγίνωσκεν, ὅτι ἀνεπαισθήτως ἐπείθετο ὅτι ἡ περὶ αὐτοῦ ὑπόληψις τῶν κατοικῶν τῆς Πετρανέρας ισοστάθμει πρὸς τὴν τοῦ λοιποῦ κόσμου. "Ωφειλεν ἄρανὰ ἐκδικήσῃ τὸν πατέρα του, ὅπως μὴ θεωρηθῇ ὡς ἄνανδρος. 'Αλλὰ τίνα νὰ φονεύσῃ πρὸς ἐκδίκησιν; Οὐδαμῶς ἐπείθετο ὅτι ἔνοχοι τοῦ φόνου ἦσαν οἱ Βαρρικίνη. Ἡσαν μὲν ἀληθῶς ἔχθροι τῆς οἰκογενείας του, ἀλλὰ μόνον ἀν συνεμερίζετο τὰς χυδαίας προλήψεις τῶν συμπολιτῶν του ἐδύνατο νὰ ἀποδώσῃ εἰς αὐτοὺς τοιοῦτο ἔγκλημα. Ἐνίστε παρετήρει τὸ περίαπτον τῆς μίς Νέβιλ καὶ ἐπανελάμβανε ταπεινὴ τῇ φωνῇ τὸ ῥήτον: «Ο βίος

είναι ἄγων.» Καὶ ἐσκέφθη σταθεράν λαβόν ἀπόφασιν. «Θὰ νικήσω ἐν τῷ ἄγωνι!» Μετὰ τὴν ἀγαθὴν ταύτην σκέψιν ἡγέρθη καὶ λαβόν τὴν λυχνίαν ἔμελλε νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸν κοιτῶνά του, ὅτε ἤκουσε κρουομένην τὴν θύραν τῆς οίκιας· ἡ ὥρα ἦτο ἀκαταλληλοτάτη πρὸς ἐπισκέψεις· ἀλλὰ πάραυτα παρέστη ἡ Κολόμβα, συνοδευομένη ὑπὸ τῆς ὑπηρετούσης αὐτοὺς γυναικός. «Δὲν εἶναι τίποτε,» εἶπε δραμοῦσα εἰς τὴν θύραν. «Ομως προτοῦ νὰ ἀνοίξῃ ἡρώτησε ποιος εἶναι. «Ἐγὼ εἴμαι!» ἀπεκρίθη γυναικεῖα τις φωνή. Παρευθὺς ἀπέσυραν τὸν ἐγκαρσίων φράσσοντα τὴν θύραν ξύλινον μοχλόν, καὶ ἡ Κολόμβα ἐπανηλθεν εἰς τὸ ἑστιατόριον, ἀκολουθουμένη ὑπὸ δεκατοῦς περίπου κορασίου, γυμνόποδος, ῥακενδύτου, καλύπτοντος δὲ τὴν κεφαλὴν διὰ πενιχροῦ μαντηλίου, οὐ ἐκ τῶν ἄκρων ἔξεφευγον μακροὶ βόστρυχοι κόμης μελαίνης, ὡς πτέρυγες κόρακος. Τὸ κοράσιον ἐκεῖνο ἦτο ισχνὸν καὶ ἥλιοκαές· ἀλλ’ ἐν τοῖς ὄφθαλμοῖς του ἔλαμπε τὸ πῦρ τῆς νομοσύνης. Ἰδὸν τὸν "Ορσον ἔστη μετὰ συστολῆς, καὶ ἀφ’ οὗ τὸν ἐπροσκύνησε κατὰ τὸν τρόπον τῶν χωρικῶν, εἶπεν ὅλιγας λέξεις κρυφίως εἰς τὴν Κολόμβαν καὶ ἐνεχείρισεν αὐτῇ φασιανὸν ἀρτίως σκοτωθέντα.

«Εὐχαριστῶ, Χιλί, εἶπεν ἡ Κολόμβα· νὰ εὐχαριστήσῃς ἀπὸ μέρους μου τὸν θεῖόν σου. Είναι καλά;

— Πολὺ καλά, σᾶς προσκυνεῖ, κυρά. Δὲν ἡμίπορεσσα νὰ ἔλθω ἐνώριτέρα, διότι ἀργητες νὰ ἔλθῃ νὰ μ’ εὔρῃ. Τρεῖς ὥραις ἐκαθόμουν εἰς τὸ μακρὶς καὶ τὸν περίμενα.

— Καὶ δὲν ἔφαγες ἀκόμη;

— "Οχι, κυρά· δὲν εἶχα καιρόν.

— Τώρα σου δίδουν καὶ τρώγεις. "Εχει ὁ θεῖός σου ἀκόμη φωμί;

— Ὁλίγον μόνον, κυρά· ἀλλὰ πρὸ πάντων χρειάζεται μπαρούτι. Γιατὶ τώρα ποῦ ὕγκαν τὰ κάστανα μόνον μπαρούτι θέλει καὶ τίποτε ἄλλο.

— Θὰ σου δώσω νὰ τοῦ πάξει ἔνα καρβέλι φωμὶ καὶ μπαρούτι· νὰ τοῦ εἰπῆς ὅμως νὰ τὸ οἰκονομῇ, διότι εἶναι ἀκριβό.

— Κολόμβα, ἡρώτησεν ὁ "Ορσος γαλλιστί, διὰ ποιον εἶναι αὐτά;

— Δι’ ἔνα κακόμοιρον φυγόδικον συγχωριανόν μας, ἀπεκρίθη ἡ Κολόμβα εἰς τὴν αὐτὴν γλώσσαν. Τὸ κορίτσιον αὐτὸν εἶναι ἀνεψιά του.

— Μου φαίνεται, διτε ἡμιποροῦσες νὰ διανέμης καλλίτερα τὰ ἐλένη σου. Διατί νὰ στέλλῃς πυρτίν εἰς κακούργον, δι’ ὅποιος τὴν χρειάζεται διὰ νὰ κάμη ἄλλα κακουργήματα; "Αν δὲν ἔτοι αὐτὴν ἡ ἐλεεινὴ συμπάθεια, τὴν ὅποιαν φαίνεται πᾶς ὅλοι ἔχουν πρὸς τοὺς φυγοδίκους, θὰ εἰχεν ἔξαληφθῆ πρὸ πολλοῦ ἡ φυγοδικία ἀπὸ τὴν Κορσικήν.

— Οἱ χειρότεροι τοῦ τόπου μας δὲν εἶναι ὅσοι εύρισκονται εἰς τὰ βουνά.

— Δίδε τους φωμὶ, ἀν θέλης, διότι φωμὶ εἰς κανένα δὲν πρέπει νὰ ἀργούμεθα, ἀλλὰ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ τοὺς προμηθεύης πολεμεφόδια.

— Ἀδελφέ, εἶπεν ἡ Κολόμβα σοβαρῶς, εἶσαι διαθέντης εἰς τὸ σπίτι σου, καὶ ὅλα ἔδω μέσα εἶναι ἴδια σου. Ἀλλὰ σου λέγω καὶ ἐγὼ διτε θὰ δώσω τὸ μέτζαρο μου εἰς τὸ κορίτσιο αὐτὸ διὰ νὰ τὸ πωλήσῃ, παρὰ νὰ μὴ δώσω πυρτίν εἰς φυγόδικον. Νὰ μὴ τοῦ δώσω πυρτίν! ἀλλ’ εἶναι τὸ ἔδιον ως νὰ τὸν παρέδιδα εἰς τοὺς χωροφύλακας. Τὶ ἄλλην βοήθειαν ἔχει ἐναντίον αὐτῶν, παρὰ τὰ φυσέκια τους;

Ἐν φᾶλεγον ταῦτα, τὸ κοράσιον ἔτρωγεν ἀπλήστως τεμάχιον ἄρτου, καὶ ἐκύτταζεν διτε μὲν τὴν Κολόμβαν, διτε δὲ τὸν ἀδελφόν της, προσπαθοῦν ἐκ τῶν βλεμμάτων αὐτῶν νὰ ἐξιχνιάσῃ τὸ νόημα τῶν λεγομένων.

«Καὶ τι ἔκαμε τέλος πάντων διαφόδικός σου; διὰ ποιον ἔγκλημα ἐπῆρε τὰ βουνά;

— Ο Βρανδολάτσιο δὲν ἔκαμε κάνεν ἔγκλημα, ἀνέκραξεν ἡ Κολόμβα. Εσκότωσε τὸν Γκιούβανη Ὁπίτσο, δι’ ὅποιος ἐδολοφόνησε τὸν πατέρα του, ἐν φᾶλος ἦτο στρατώτης.

Ο "Ορσος ἀπέστρεψε τὴν κεφαλήν, καὶ χωρὶς νὰ ἀποκριθῇ λαβὼν τὴν λυχνίαν, ἀνέβη εἰς τὸν κοιτῶνά του. Τότε δὲ ἡ Κολόμβα ἔδιωκε πυρτίν καὶ τροφάς εἰς τὸ κοράσιον καὶ τὸ συνώδευσε μέχρι τῆς θύρας, ἐπαναλαμβάνουσα: «Νὰ προσέξῃ διθεῖός σου νὰ φυλάττῃ καλὰ τὸν "Ορσον.»

[Ἔπειται συνέχεια.]

Ο ΓΙΓΑΣ ΚΑΙ Ο ΝΑΝΝΟΣ

Είνε πικρὰ ἀλήθεια ὅτι παρ’ ἡμῖν οἱ κοινούλευτικοὶ θεσμοὶ ἔχαλαρώθησαν πολὺ καὶ διεστράφησαν ἐπ’ ἐσχάτων ἴδιως, εἰς τὴν ἐξαχρείωσιν δὲ αὐτῶν κοινῶς ἀποδίδεται τοῦ νῦν ἰσχύοντος πολιτεύματος ἡ ἐπιζήμιος ἀκαρπία. Αἱ ἀσχημίαι αἱ μιαίνουσαι τὸν ἵερον τοῦ βουλευτηρίου χῶρον τακτικῶς σχεδόν ἀνὰ πᾶσαν σύνοδον ἀπεξένωσαν τὴν ἔντικὴν ἀντιπροσωπείαν τοῦ γοήτρου, ὅπερ ὥφειλε νὰ περιβάλληται, ἀφειδῶς δ’ ἐμυκτηρίσθη ὑπὸ τῶν ζένων καὶ πικρῶς ἐχλευάσθη τὸ "Εθνος ὀδόκληρον διὰ τὰς ἀσυνέτους παρεκτροπὰς τῶν ἄγαν εὐερεθίστων αὐτοῦ ἀντιπροσώπων.

Τὴν ἀλήθειαν ταύτην εὐχερέστερόν τις κατανοεῖ καὶ συναίσθανται παραλληλίζων τὸν ἡμέτερον κοινούλευτικὸν βίον μὲ τὸν βίον ἄλλων εύνομουμένων ἔθνων. Διὰ τοῦτο ἀναγνόντες πρότινος ἐν εὐρωπαϊκῇ ἐφημερίδι σκιαγραφίαν δύο τῶν ἐπισημοτάτων ἀνδρῶν τοῦ γερμανικοῦ κοινούλευτού, τοῦ πρίγκιπος Βίσμαρκ δηλονότι, τοῦ